

ANALIZA TOP STO SLOVENSКИH PODJETIJ

Slika domačega gospodarstva, ki jo rišejo finančni kazalniki, kaže, da je sto največjih slovenskih podjetij po celotnih prihodkih ustvarilo tretjino vseh prihodkov gospodarskih družb, torej okoli 28 milijard evrov. | Marko Srabotnik

V Sloveniji je 132.704 gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in drugih pravnih oblik, ki po svoji pravni naravnosti sledijo dobičkovnim motivom sodobnega gospodarstva, od tega je kar 44 odstotkov gospodarskih družb, ki so lani skupaj ustvarile približno 85 milijard evrov prihodkov. Največji delež k temu so prispevala največja slovenska podjetja, medtem ko je največjih sto (upoštevani so finančni izkazi 87 podjetij iz top sto po celotnih prihodkih, saj podatki za 13 podjetij še niso dosegljivi, o. p.) skupaj ustvarilo dobrih 33 odstotkov skupnih prihodkov gospodarskih družb ali 28,1 milijarde evrov prihodkov v letu 2008. Skoraj polovica (46 odstotkov) največjih podjetij pa se je predlani konsolidiralo, kar pomeni, da imajo kot skupina še večji vpliv na skupni rezultat slovenskih družb.

Kaj počne sto največjih in v čigavi lasti so?

Pregled dejavnosti sto največjih podjetij nam razkrije, da se jih kar 17 odstotkov ukvarja s posredništvom in trgovino na debelo, 11 odstotkov z energijskimi viri, devet odstotkov s trgovino na drobno. Glede na razporeditev slovenskih družb po geografskih regijah in razporeditev sto največjih podjetij jih je skoraj polovica v Osrednjeslovenski regiji. Pri primerjavi deležev vseh aktivnih družb in največjih podjetij po posameznih slovenskih regijah je največja razlika opazna med deleži v Savinjski regiji, kjer je okoli devet odstotkov vseh slovenskih družb in kar 14 odstotkov sto največjih. Kar dve slovenski regiji nimata nobenega izmed največjih podjetij: Zasavska in Notranjsko-Kraška. Zanimiv je tudi pogled na lastniške strukture sto največjih, kjer se pri 47 podjetjih pojavljajo kot celotni ali delni lastniki pravne osebe iz tujine, pri 48 pa se prav tako kot delni ali popolni lastnik pojavljajo

neposredno Republika Slovenija, Slovenska odškodninska družba ali Kapitalska družba.

Biti največji ne pomeni biti najbolj dobičkonosen oziroma ustvarjati največji dobiček. V letu 2008 je največji čisti poslovni izid družbe izkazovala Krka z dobrimi 161 milijoni evrov. Sledi ji Telekom s 95,9 milijona evrov, na tretje mesto pa se je uvrstil Lek s 67,4 milijona. Povprečje čiste dobičkovnosti gospodarskih družb je lani znašalo za sto največjih slovenskih podjetij 1,94 – kar pomeni, da je povprečna družba s 100 evri naredila 1,94 evra čistega dobička (več v okviru)

Tuš z najvišjo dodano vrednostjo na zaposlenega

Pogosto kazalnik dodane vrednosti pove več, kot povedo absolutne številke, opredeljuje namreč, koliko nove vrednosti na zaposlenega je ustvarilo podjetje. Med podjetji, ki imajo več kot 30 zaposlenih, je najvišjo dodano vrednost na zaposlenega v letu 2008 ustvarilo podjetje Tuš nepremičnine, in sicer 692.086 evrov. Sledita mu HSE s 416.451 evri in OMV Slovenija s 354.043 evri. Za lažjo predstavo: lani je povprečna dodana vrednost med gospodarskimi družbami znašala 33.000 evrov, med tistimi z več kot 30 zaposlenimi pa 32.400 evrov. V Sloveniji je pet tisoč podjetij z višjo dodano vrednostjo na zaposlenega kot 50.000 evrov, kar je dobrih osem odstotkov vseh gospodarskih družb. Izmed sto največjih podjetij pa je 31 takšnih, katerih dodana vrednost na zaposlenega je v letu 2008 padla v primerjavi z letom 2007. Zanimivo je tudi, da skoraj petina podjetij z najvišjo dodano vrednostjo na zaposlenega prihaja iz dejavnosti posredništva in trgovine na debelo. ■

Marko Srabotnik je produktivni vodja v podjetju Bismode.

SLOVENSKO PODJETJE S 100 EVRI USTVARI 1,94 EVRA ČISTEGA DOBIČKA

Čista dobičkovnost top sto podjetij po dobičku

Čista dobičkovnost nam pove, kolikšen je delež čistega poslovnega izida v celotnih prihodkih. Povprečje kazalnika gospodarskih družb v letu 2008 je bilo 1,94, kar pomeni, da je povprečna družba s 100 evri naredila 1,94 evra čistega dobička. Graf na levi prikazuje, kako je čista dobičkovnost rasla pri podjetjih z največjim dobičkom konec leta 2008. Kar polovica največjih po dobičku presega vrednost 10, kar pomeni, da so zaslužili 10 evrov na 100 evrov prihodkov ali več.